

Behandling av vårhvete etter VIPS-varsel 2025

I disse forsøka ønsket vi å teste om varslingsmodeller for bladflekksjukdommer gir riktig råd om soppsprøyting i vårhvete.

Trond Gunnarstorp
Rådgiver

Sigurd Enger
Fagleder/Rådgiver

Eivind Skari
Rådgiver

I feltet på Øsaker var det stor avlingsøkning for soppbehandling. Fuktmodellene utløste ikke varsel om sprøyting, og ga derfor feil råd i dette forsøket. Hveteaksprikkmodellen har truffet bra med sitt råd, som var behandling midt i skytinga.

I feltet på Romerike ble det varsel midt i skytinga i alle tre modellene, og vi fikk gode utslag for behandling. I feltet i Buskerud var det lite varsler og sjukdomstrykk, men behandling ga noe avlingsøkning.

En dansk fuktmodell anbefaler sprøyting når det har vært minst 20 (alternativt 24) timer med luftfuktighet over 85 %. Modellen starter beregninger ved Z 32 (begynnende strekning). Etter soppsprøyting vil modellen ikke gi et nytt varsel før det har gått 10 dager. Hveteaksprikk-modellen er en ny modell som vurderer risiko for angrep basert på fukt og temperatur gjennom buskings- og holkestadiet.

Nedenfor følger resultater fra forsøk i Østfold, Romerike og Buskerud.

Forsøksplan

Tabell 1. Behandling av vårhvete etter VIPS-varsel

Behandlingstidspunkt			
Ledd	Z 37-39 Flaggblad framme	Z 51-55 Aksskyting	Z 65 Blomstring halvveis
1. Ubehandlet			
2.	Delaro 100 ml		
3.		Delaro 100 ml	
4.	Delaro 50 ml		Siltra Xpro 37 ml
5. Fuktmodell standard	Ved varsel	Ved varsel	Ved varsel
6. Fuktmodell flere timer (24)	Ved varsel	Ved varsel	Ved varsel
7. Hveteaksprikk modell	Ved varsel	Ved varsel	Ved varsel

Midlene: Delaro: protiokonazol + trifloksystrobin. Siltra Xpro: protiokonazol + Bixafen.

Østfold

Om forsøksfeltet i Østfold

Feltvert: Øsaker, Sarpsborg.

Jordart: Siltig lettleire.

Sort: Betong.

Forgrøde: Åkerbønner.

Sådd: 15/4.

Soppsprøytingsdatoer: 11/6 (Z 41), 24/6 (Z 57), 2/7 (Z 65).

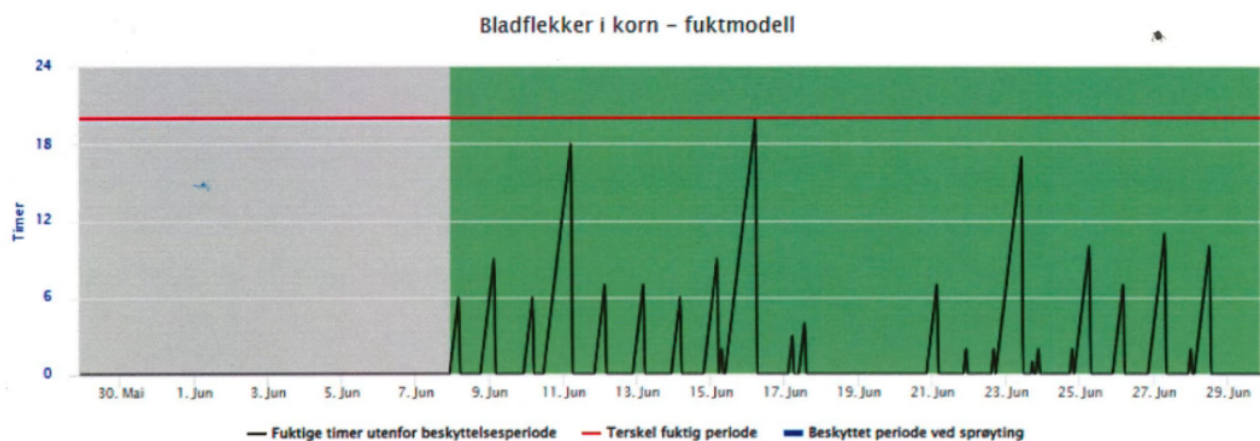
Høstet: 21/8

Tabell 2. Resultater, behandling av vårhvete etter VIPS-varsel, Øsaker, Sarpsborg

Ledd		Øsaker, Sarpsborg		
		Avling kg/daa relativ	Bladflekksjukd. %, Z 75	Hektolitervekt, kg
1	Ubehandlet	540 = 100	11	79
2	100 ml Delaro Z 41	664 123	10	81
3	100 ml Delaro Z 57	682 126	6	81
4	50 ml Delaro Z 41 + 37,5 ml Siltra Xpro Z 65	641 119	6	82
5	Fuktmodell standard (20 t), kom aldri varsel, ubehandla	532 99	13	79
6	Fuktmodell flere timer (24 t), kom aldri varsel, ubehandla	553 102	12	79
7	Hveteaksprikk modell, 100 ml Delaro, Z 57	674 125	8	81

Feltet på Øsaker hadde et bra avlingsnivå. For fuktmodellene (ledd 5 og 6) gikk det aldri ut noe varsel, så disse leddene er ubehandla. For hveteaksprikkmodellen gikk det ut varsel om sprøyting midt i skytinga (Z 57), og dette har gitt en betydelig avlingsøkning. De andre behandlingene (ledd 2 til 4) er utført uavhengig av varslene. Også disse behandlingene har gitt store avlingsøkninger. Fuktmodellene som ikke utløste varsel om sprøyting, har derfor helt klart gitt feil råd i dette forsøket. Hveteaksprikkmodellen har truffet bra med sitt råd.

Det ble kun registrert spor av gulrust i feltet. Det ble registrert et moderat angrep av bladflekksjukdommer sent i sesongen. De sene behandlingene har gitt mest reduksjon i angrepet. Alle behandlinger har gitt økt hektolitervekt.

Figur. Fuktmodellene ga ingen varsel om sprøyting i feltet i Østfold

Romerike

Om forsøksfeltet på Romerike

Feltvert: Kristian Kaurstad, Romerike.

Jordart: Silt.

Sort: Betong vårhvete.

Forgrøde: Bygg.

Sådd: 27/4.

Soppsprøytingsdatoer: 18/6 (Z 39) og 30/6 (Z 55) og 11/7 (Z 65).

Høstet: 26/8

Tabell 3. Resultater, behandling av vårhvete etter VIPS-varsel, Kaurstad, Romerike

Ledd	Kaurstad, Romerike			
		Avling kg/daa relativ	Bladflekksjukd, %, Z 81	Hektolitervekt kg
1	Ubehandlet	487 = 100	4	75
2	100 ml Delaro Z 39	574 118	3	77
3	100 ml Delaro Z 55	588 121	2	78
4	50 ml Delaro Z 39 37,5 ml Siltra Xpro Z 65	609 125	3	78
5	Fuktmodell standard (20 t) 100 ml Delaro Z 55	555 114	3	77
6	Fuktmodell flere timer (24 t), 100 ml Delaro Z 55	573 118	3	78
7	Hveteaksprikk modell, 100 ml Delaro Z 55	616 126	3	78

Feltet hos Kaurstad hadde fine avlinger og vi fikk gode utslag for behandling. Det var ingen legde i feltet.

Førstevarsel gikk ut 30. juni, og det ble varsel i alle tre modellene. Da var åkeren i stadie Z 55 (aksskyting) og ledd 5, 6 og 7 ble behandlet, samt ledd 3 som var planlagt.

All behandling har gitt avlingsøkning, og all behandling har økt hektolitervekten. I dette feltet ville, hvis alle andre kriterier var oppfylt, det usprøyta leddet blitt avregnet som førkorn, mens alle de behandle leddene ville blitt matkorn. Det ble ingen flere varsler.

Det var lite sjukdom i feltet. Det ubehandla leddet hadde dog litt med bladflekker enn de behandla rutene.

Buskerud

Om forsøksfeltet i Buskerud

Feltvert: Pål Stian Askheim, Vikersund

Jordart: Siltig lettleire

Sort: Linea vårhvete.

Forgrøde: Erter.

Sådd: 29/4.

Soppsprøytingsdatoer: 24/6 (Z 51) og 25/6 (Z 55) og 4/7 (Z 65). Høstet: 4/9.

Tabell 4. Resultater, behandling av vårhvete etter VIPS-varsel, Vikersund

Ledd		Askheim, Vikersund		
		Avling kg/daa	relativ	Bladflekksjukd, %, Z 81
1	Ubehandlet	575	= 100	6
3	100 ml Delaro Z 55	590	103	3
4	50 ml Delaro Z 39 37,5 ml Siltra Xpro Z 65	589	102	2
5	Fuktmodell standard (20 t) 75 ml siltra xpro Z 65	600	104	4
6	Fuktmodell flere timer (24 t), 75 ml Siltra Xpro Z 65	597	104	2

Fint felt i Linea fôrvårhvete hos Pål Stian Askheim på Vikersund. Det var god avling og lite sykdom i feltet.

Det var lite varsler og sykdomstrykk i området denne sesongen. Det kom varsel ved siste sprøyting den 4/7. Ledd 5 og 6 ble derfor sprøytet ved Z 65 (blomstring halvveis).

Alle de behandla rutene viser avlingsøkning, og rutene som kun ble behandlet ved siste behandling, har gitt høyest avling. Det er ikke utslag på hektolitervekt i feltet.

Det var generelt lite sykdom i feltet, men likevel noe mer i de ubehandla rutene enn i de behandla.